

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ตรูบียะฮฺ อิสลามียะฮฺและการนำมาปรับใช้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช” นี้ ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาระดับความรู้ ความเข้าใจของบุคลากรครูเกี่ยวกับกระบวนการตรูบียะฮฺ อิสลามียะฮฺ และการนำมาปรับใช้ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งในบทนี้จะกล่าวถึงระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย ตามลำดับดังนี้

- 3.1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 แบบแผนการวิจัย
- 3.3 เครื่องมือในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล วิธีการต่างๆทางสถิติที่ใช้

3.1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษา ค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1) ประชากร (Population)

ผู้วิจัยทำการกำหนดประชากรคือ บุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งมีทั้งหมดจำนวน 5 โรงเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีผู้บริหารโรงเรียนฯ ละ 3 คน รวมทั้งหมด 15 คน ครูอาจารย์ที่สอนอยู่ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ของแต่ละโรงเรียนรวมกันทั้งหมด 194 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 209 คน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ลำดับที่	โรงเรียน	จำนวน		รวม
		ผู้บริหาร	ครู	
1	ประทีปศาสน์	3	50	53
2	มุสลิมสันติธรรมมูลนิธิ	3	70	73
3	อัลมูวาหะฮีดีน	3	31	34
4	มัดรอซาตุลอุลุมิดดิน	3	32	35
5	พัฒนศาสนวิทยา	3	11	14
รวมทั้งหมด		15	194	209

2) กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยผู้วิจัยได้เลือกบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนเป็นผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารและครุรวมจำนวนทั้งหมด 132 คน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาวิจัย ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสอบถามนี้มีทั้งหมด 127 คน ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) แบบแบ่งสัดส่วนตามความเหมาะสม โดยใช้ตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ (Krejcie and Morgan, 1970:608-610 อ้างถึงใน ฉัตรสุนัน พฤทธิปัญญา, 2533:190) คือครู อาจารย์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช และใช้วิธีการแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือผู้อำนวยการโรงเรียนละ 1 คน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ตารางแสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับ ที่	โรงเรียน	จำนวน ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง		รวม
			ผู้บริหาร	ครู	
1	พระทีปศาสน์	50	1	33	34
2	มุสลิมสันติธรรมมูลนิธิ	70	1	46	47
3	อัลมูวาหิดีน	31	1	20	21
4	มัดร่อชาตุลอุลุมิดดีน	32	1	21	22
5	พัฒนศาสนวิทยา	11	1	7	8
รวมทั้งหมด		194	5	127	132

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกมีจำนวนทั้งหมด 5 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

- 1) ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โรงเรียนละ 1 คน รวมทั้งหมด 5 คน หรือ
- 2) ครูฝ่ายต้อบียะฮ์ หรือครูฝ่ายกิจการนักเรียน หรือครูฝ่ายกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือครูฝ่ายปกครองของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 5 คน

3) วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งตามขั้นตอนดังนี้

- 1) เลือกโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเฉพาะในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 5 โรงเรียน ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) กล่าวคือ เจาะจงเฉพาะโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคุวิชาสามัญ ตามมาตรา 15 (1) ของพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2525

2) เจาะจงผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามระดับผู้รับใบอนุญาต หรือผู้จัดการ หรือรองผู้จัดการ หรือผู้อำนวยการ หรือรองผู้อำนวยการเท่านั้น โดยกำหนดโรงเรียนละ 1 คน รวมทั้งหมด 5 คน หรือ

3) เจาะจงครูฝ่ายตวัปียะสุ หรือครูฝ่ายกิจการนักเรียน หรือครูฝ่ายกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือครูฝ่ายปกครองของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม รวมทั้งหมด 5 คน มีเกณฑ์ในการเลือกดังนี้

1) เป็นหัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน หรือ เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือ ตวัปียะสุ หรือ การปกครองนักเรียน

2) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการตวัปียะสุ หรือ ดำเนินการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มาแล้วอย่างน้อย 1 ปี

3.2 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ตวัปียะสุ อิสลามมียะสุและการนำมาปรับใช้ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช” โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) เน้นข้อมูลวิธีการเชิงคุณภาพเป็นวิธีการหลัก วิธีการเชิงปริมาณเป็นวิธีการรอง ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากหนังสือวิทยานิพนธ์ และเอกสารวิชาการที่เกี่ยวกับการตวัปียะสุในสถานศึกษา มีการสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) กลุ่มเป้าหมาย

ผู้วิจัยได้กำหนดแบบแผนการศึกษาค้นคว้าวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 แสดงขั้นตอนแบบแผนการวิจัยเรื่อง “ตรูปียะฮุ อิสลามียะฮุและการนำมาปรับใช้ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช”

ขั้นตอน	กระบวนการ	ผลที่ได้รับ
1) สร้างกรอบแนวคิดการวิจัย	-ศึกษาเอกสารวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพร้อมทั้งวิเคราะห์ข้อมูล	-ความรู้และแนวคิดการเขียนวิจัย -เขียนเค้าโครงการวิจัย
2) ศึกษาการตรูปียะฮุ อิสลามียะฮุและการนำมาปรับใช้ในโรงเรียน	-ศึกษาเอกสารวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพร้อมทั้งวิเคราะห์ข้อมูล	-ความสำคัญของตรูปียะฮุ อิสลามียะฮุ -กระบวนการต่างๆในการตรูปียะฮุ อิสลามียะฮุ
3) ศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจและระดับการนำมาปรับใช้กระบวนการตรูปียะฮุ อิสลามียะฮุของครูในโรงเรียน	-วัดระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการตรูปียะฮุ อิสลามียะฮุและระดับการนำกระบวนการตรูปียะฮุมาปรับใช้โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง	-ระดับความรู้ ความเข้าใจและการนำมาปรับใช้กระบวนการตรูปียะฮุ อิสลามียะฮุของครูในโรงเรียน
4) ศึกษาความคิดเห็นในการส่งเสริมการตรูปียะฮุ อิสลามียะฮุ ในโรงเรียน	-สัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย เช่น ผู้บริหารโรงเรียน ครูฝ่ายตรูปียะฮุ	-แนวทางการนำกระบวนการตรูปียะฮุ อิสลามียะฮุมาปรับใช้ในโรงเรียน -สภาพการจัดการกระบวนการตรูปียะฮุ อิสลามียะฮุ ในโรงเรียน
5) วิเคราะห์ สรุป และเขียนรายงานการวิจัย	-ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการประมวลผล -นำข้อมูลเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ -ปรับปรุง แก้ไข	-รายงานการวิจัยเล่มสมบูรณ์

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ชุด คือ ชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนในโรงเรียน ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึกสำหรับผู้บริหาร หรือครูฝ่ายตํารับิยะสุ หรือครูฝ่ายกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือครูฝ่ายปกครอง

1) แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความรู้ความเข้าใจหลักการตํารับิยะสุ อิสลามียะสุ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการนำกระบวนการตํารับิยะสุ อิสลามียะสุมาใช้

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการการนำกระบวนการตํารับิยะสุ

อิสลามียะสุ มาปรับใช้ในโรงเรียน

2) ลักษณะของแบบสอบถามการวิจัย มีดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์ภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อทราบถึงอายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ลักษณะคำถามเป็นชนิดปลายปิด (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความรู้ความเข้าใจกระบวนการตํารับิยะสุ อิสลามียะสุ ซึ่งเป็นแบบสอบถามให้เลือกตอบข้อที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด ลักษณะคำถามเป็นชนิดปลายปิด (Check List)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการนำกระบวนการตํารับิยะสุ อิสลามียะสุ มาปรับใช้ในโรงเรียน โดยใช้เทคนิคแบบมาตราส่วน (Likert Scale) เป็นเครื่องมือวัด โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ

นำมาใช้มากที่สุด	=	5
นำมาใช้มาก	=	4
นำมาใช้ปานกลาง	=	3
นำมาใช้น้อย	=	2
นำมาใช้น้อยที่สุด	=	1

ตอนที่ 4 แบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open Ended Questions) สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามโดยให้แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการนำกระบวนการตรูปียะฮุ อิสลามียะฮุมาปรับใช้ในโรงเรียน

3) แบบสัมภาษณ์

กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลโดยวิธีการเจาะจง เพื่อการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) จำนวน 5 คน โดยกำหนดประเด็นคำถามไว้ล่วงหน้าก่อนการสัมภาษณ์ ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

- 1) ความรู้ ความเข้าใจต่อหลักการตรูปียะฮุ อิสลามียะฮุของผู้บริหารและครูเป็นอย่างไร
- 2) ระดับการนำกระบวนการตรูปียะฮุ อิสลามียะฮุมาปรับใช้ในโรงเรียนมากหรือน้อยอย่างไร
- 3) ผู้บริหาร ครูมีแนวทางการนำกระบวนการตรูปียะฮุ อิสลามียะฮุมาปรับใช้ในโรงเรียนอย่างไร

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้หลักเกณฑ์และแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

- 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสาร
 - 1.1 รวบรวมแนวคิดการตรูปียะฮุ อิสลามียะฮุ และการจัดการศึกษาในอิสลาม
 - 1.2 รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตรูปียะฮุ อิสลามียะฮุ และกระบวนการนำมาปรับใช้ในโรงเรียน
- 2) การสร้างเครื่องมือ และการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ตามขั้นตอนดังนี้

 - 2.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะศึกษาเพื่อนำมาสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ให้เนื้อหาครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งใจ
 - 2.2 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือจากแบบวัดและประเมินผล รวมทั้งตัวอย่างแบบสอบถามเกี่ยวกับการตรูปียะฮุ อิสลามียะฮุจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 2.3 สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับหัวข้อและวัตถุประสงค์เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำ ปรับปรุงแก้ไข และตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามโดยหาค่า IOC

2.4 เพื่อให้แบบสอบถามมีความเที่ยงตรง (Validity) และมีความน่าเชื่อถือ (Reliability) มากน้อยเพียงใด โดยใช้วิธีทางสถิติ เพื่อหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือว่า มีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด โดยนำแบบสอบถามไปทดสอบ (Pre-Test) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริงจำนวน 30 ชุด

3) การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

3.1 ผู้วิจัยได้ขอหนังสือรับรองและหนังสือแนะนำตัวจากภาควิชาอิสลามศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ถึงผู้บริหารโรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียนในการแจกแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง

3.3 ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการ ใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) กลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้ และรวบรวมคืนทันที

3.4 การจัดทำข้อมูล โดยการกำหนดรหัสและเกณฑ์การแปลความหมายข้อมูล และเตรียมการวิเคราะห์

3.5 ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติอย่างง่าย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequencies Distribution) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นต้น ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 4 ซึ่งเป็นแบบปลายเปิด และแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้วิธีการจัดความถี่ โดยนำเสนอในรูปแบบของความเรียง

4) การทบทวนแหล่งข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Sources) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Sources) ดังนี้

4.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Sources) มีดังนี้

- 1) คัมภีร์อัลกุรอาน และอัลหะดีษ
- 2) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
- 3) เอกสารทางราชการ

4.2 ข้อมูลชั้นทุติยภูมิ (Secondary Sources) มีดังนี้

- 1) เอกสาร หนังสือที่กล่าวถึงกรอบแนวคิดการตรูบียะฮุ อิสลามียะฮุ
- 2) เอกสาร หนังสือที่เกี่ยวกับการตรูบียะฮุ อิสลามียะฮุและการจัดการศึกษาในอิสลาม
- 3) เอกสาร หนังสือวิทยานิพนธ์ รายงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาอิสลามและการตรูบียะฮุ อิสลามียะฮุ

5) แหล่งศึกษาและค้นคว้าที่สำคัญ

- 1) หอสมุดจอห์นเอฟเคนเนดี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
- 2) หอสมุดมหาวิทยาลัยฟาฏอนี
- 3) หอสมุดวิทยาลัยอิสลามศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
- 4) ฐานข้อมูลสารสนเทศออนไลน์ อาทิ เช่น TDC เป็นต้น
- 5) เว็บไซต์ต่างๆ

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลข้อมูลเชิงปริมาณเป็นการวิเคราะห์และการนำเสนอผลข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าทางสถิติดังนี้

1) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เป็นสถิติที่ใช้ในการสรุปบรรยายซึ่งค่าสถิติที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequencies Distribution) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการคำนวณผลทางสถิติเพื่อหาจำนวนและร้อยละค่าเฉลี่ย แล้วนำเสนอผลเป็นตารางประกอบ

การแปรผลใช้เกณฑ์แปลผลการประเมินค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545:99-

100)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51-5.00	เห็นด้วยมากที่สุด
3.51-4.50	เห็นด้วยมาก
2.51-3.50	เห็นด้วยปานกลาง

1.51-2.50

เห็นด้วยน้อย

1.00-1.50

เห็นด้วยน้อยที่สุด

2) สำหรับการวิเคราะห์และการนำเสนอผลข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ ได้ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาโดยการประมวลเนื้อหาสาระที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน นำเสนอผลในรูปแบบการบรรยายใช้หลักการดังต่อไปนี้

- 1) อรรถาธิบายอัลกอราน (อัตตฟัสีร)
- 2) อัลหะดีษ
- 3) หลักการตรูบียะฮฺ อัลอิสลามียะฮฺ
- 4) หลักจริยธรรมอิสลาม

การรายงานผลการวิจัยจะดำเนินการในลักษณะการพรรณนาผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากข้อมูลภาคสนาม จะนำเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบ นำเสนอผลการวิจัยที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยการเขียนบรรยาย และมีการนำเสนอให้กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการรับฟังผลวิเคราะห์หรืออภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

Prince of Songkhla University
Pattani Campus